

7

การศึกษาความสามารถด้านการประกอบอาหารของนักเรียน ที่มีความบกพร่องทางสติปัญญาโรงเรียนปัญญาวุฒิมิตร โดยใช้รูปแบบการสอนทักษะปฏิบัติของเดวิส

A Cookery Study of Students with Intellectual Disabilities
at Panyawuthikorn School Using Davies' Instructional Model
for Psychomotor Domain

กาญจนา เดชภิญญา และ วีณัฐ สกุดหอม
Kanchana Detpinya and Veenust Sakoonhom

การศึกษาความสามารถด้านการประกอบอาหารของนักเรียนที่มีความบกพร่องทางสติปัญญาโรงเรียนปัญญาวุฒิมกรโดยใช้รูปแบบการสอนทักษะปฏิบัติของเดวีส์

A Cookery Study of Students with Intellectual Disabilities at Panyawuthikorn School
Using Davies' Instructional Model for Psychomotor Domain

Received : April 18, 2019

Revised : May 21, 2019

Accepted : May 23, 2019

กาญจนา เดชพิญา¹ และ วีณัฐ สกุนหอม²

Kanchana Detpinya and Veenust Sakoonhom

บทคัดย่อ

การวิจัยครั้งนี้มีวัตถุประสงค์ เพื่อศึกษาทักษะความสามารถด้านการประกอบอาหารของนักเรียนที่มีความบกพร่องทางสติปัญญา ด้านการจัดเตรียมวัสดุอุปกรณ์ ด้านการจัดเตรียมวัตถุดิบส่วนผสมและด้านการประกอบอาหาร ก่อนและหลังการใช้รูปแบบการสอนทักษะปฏิบัติของเดวีส์และเปรียบเทียบความสามารถด้านการประกอบอาหารของนักเรียนที่มีความบกพร่องทางสติปัญญา ก่อนและหลังได้รับการสอนโดยใช้รูปแบบการสอนทักษะปฏิบัติของเดวีส์

ผลการวิจัยพบว่า ความสามารถก่อนได้รับการจัดการเรียนรู้ด้านการประกอบอาหารของนักเรียนที่มีความบกพร่องทางสติปัญญา โรงเรียนปัญญาวุฒิมกร โดยใช้รูปแบบการสอนทักษะปฏิบัติของ เดวีส์มีค่าเฉลี่ยรวมอยู่ที่ 29.89 หรือร้อยละ 46.70 อยู่ในระดับที่ต้องปรับปรุง หากพิจารณารายด้านพบว่า ด้านการจัดเตรียมวัสดุอุปกรณ์มีค่าเฉลี่ย 32.50 หรือร้อยละ 59.78 ด้านการจัดเตรียมวัตถุดิบส่วนผสมมีค่าเฉลี่ยอยู่ที่ 28.83 หรือร้อยละ 45.05 และในด้านการประกอบอาหารมีค่าเฉลี่ยอยู่ที่ 28.33 หรือร้อยละ 44.27 ความสามารถหลังได้รับการจัดการเรียนรู้ด้านการประกอบอาหารของนักเรียนที่มีความบกพร่องทางสติปัญญา โรงเรียนปัญญาวุฒิมกร โดยใช้รูปแบบการสอนทักษะปฏิบัติของเดวีส์ พบว่านักเรียนมีความสามารถในด้านการประกอบอาหารในภาพรวม มีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับ 53.89 หรือร้อยละ 84.20 อยู่ในเกณฑ์ดี หากพิจารณารายด้าน พบว่า การประเมินความสามารถหลังได้รับการจัดการเรียนรู้ด้านการประกอบอาหารของนักเรียนที่มีความบกพร่องทางสติปัญญา โรงเรียนปัญญาวุฒิมกร โดยใช้รูปแบบการสอนทักษะปฏิบัติของเดวีส์ อยู่ในระดับผ่านเกณฑ์การปฏิบัติทั้ง 3 ด้าน

วิเคราะห์เปรียบเทียบความสามารถด้านการประกอบอาหารของนักเรียนที่มีความบกพร่องทางสติปัญญา ด้วยการใช้การวิเคราะห์ Wilcoxon Signed Ranks Test พบว่า ความสามารถหลังได้รับการจัดการเรียนรู้ด้านการประกอบอาหารของนักเรียนที่มีความบกพร่องทางสติปัญญา โรงเรียนปัญญาวุฒิมกร โดยใช้รูปแบบการสอนทักษะปฏิบัติของเดวีส์ในภาพรวมแตกต่างจากก่อนการจัดการเรียนรู้อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 (p-value = .028) เป็นไปตามสมมติฐานที่ตั้งไว้

คำสำคัญ : เด็กบกพร่องทางสติปัญญา; ทักษะปฏิบัติของเดวีส์; การประกอบอาหาร

¹คณะครุศาสตร์ มหาวิทยาลัยสวนดุสิต 76 ซอยสวนฝรั่ง แขวงบางซื่อ เขตบางซื่อ กรุงเทพฯ 10800 โทรฯ : 081-9787588 E-mail : detpinya2511@gmail.com

²คณะครุศาสตร์ มหาวิทยาลัยสวนดุสิต 295 ถนนราชสีมา เขตดุสิต กรุงเทพฯ 10300 โทรฯ : 081-3838467 E-mail : venusskun@gmail.com

Abstract

This research aimed to 1) analyze cooking skill abilities of students with intellectual disabilities in preparing equipment, raw material ingredients, and cooking method before and after using Davies' performance skill teaching model and 2) compare the cooking abilities of students with intellectual disabilities before and after using Davies' performance skill teaching model.

The results of the research found that before using Davies' performance skill teaching model, the mean score (\bar{X}) of the students cooking abilities with intellectual disabilities at Panyawuthikorn School was 29.89 or 46.70 of percentile which was at repairable level. When considering each ability, the result found that the mean score of preparing equipment was 32.50 or 59.78 of percentile, the mean of preparing raw material ingredients was 28.83 or 45.05 of percentile and the mean score of cooking method was 28.33 or 44.27 of percentile. On the contrary, after using Davies' performance skill teaching model, the results were the mean score (\bar{X}) of the student cooking abilities with intellectual disabilities at Panyawuthikorn School was 53.89 or 84.20 of percentile which was at good level. When considering each ability, the result found that the abilities of preparing equipment, preparing raw material ingredients and cooking method, all were at passing the criteria level.

The analysis of comparing the cooking abilities of students with intellectual disabilities by Wilcoxon Signed Ranks Test found that the cooking skill abilities of students with intellectual disabilities at Panyawuthikorn School after using Davies' performance skill teaching model was different from their cooking skill abilities before using Davies' performance skill teaching model at the statistical significance of .05 (p-value = .028) in accordance with the defined assumption.

Keywords : Students with Intellectual Disabilities; Davies' Performance Skill; Cooking Skill Abilities.

บทนำ

บทความนี้เป็นผลงานที่ผู้เขียนได้รวบรวมข้อมูลมาจากการวิจัยของผู้เขียนที่ได้ทำการทดลองขึ้นกับเด็กนักเรียนโรงเรียนปัญญาวุฒิกอร์ ซึ่งนักเรียนที่ผู้เขียนได้นำมาเป็นกรณีศึกษานี้เป็นนักเรียนที่มีความบกพร่องทางสติปัญญาที่ผู้เขียนสอนอยู่ ดังนั้นแนวทางการจัดการเรียนการสอนให้กับเด็กผู้มีความพิการทางสติปัญญาจึงมีความแตกต่างไปจากเด็กนักเรียนปกติทั่วไป และจากประสบการณ์ในการสอนทำให้ผู้เขียนศึกษา ค้นคว้าหาแนวทางการสอนเพื่อให้สอดคล้องและเหมาะสมกับบริบทของนักเรียนในโรงเรียนเพื่อช่วยให้นักเรียนเกิดความเข้าใจและจดจำได้ดีขึ้น และจากการทดลองกับนักเรียนในโรงเรียนปัญญาวุฒิกอร์กับเด็กบกพร่องทางสติปัญญาในระดับที่เรียนได้ทำให้ผู้เขียนพบว่าแนวทางและรูปแบบวิธีการสอนของเดวิส เป็นวิธีการที่น่าสนใจ จึงได้นำมาใช้งานวิจัยของผู้เขียน อีกทั้งรูปแบบการสอนของเดวิส เป็นการจัดการเรียนรู้ที่เน้นการพัฒนาทักษะปฏิบัติ ซึ่งประกอบด้วยทักษะย่อย คือ ขั้นสาธิตทักษะหรือการกระทำ ขั้นสาธิต และให้ผู้เรียนปฏิบัติทักษะย่อย ขั้นให้ผู้เรียนปฏิบัติทักษะย่อย ขั้นให้เทคนิควิธีการ เมื่อผู้เรียนปฏิบัติได้แล้ว ขั้นให้ผู้เรียนเชื่อมโยงทักษะย่อยๆ เป็นทักษะที่สมบูรณ์

การนำหลักการของเดวิส มาใช้นั้นผู้เขียนมีความเห็นว่าควรฝึกให้ผู้เรียนสามารถทำทักษะย่อย ๆ เหล่านั้นได้ก่อนแล้วค่อยเชื่อมโยงต่อกันเป็นทักษะใหญ่ จะช่วยให้นักเรียนประสบผลสำเร็จได้ดีและเร็วขึ้น (Davies, 1971 : 50-56) ด้วยหลักการของเดวิส ทำให้ผู้เขียนมีความสนใจที่จะนำแนวคิดของ เดวิส มาทดลองใช้ในการสอนทักษะปฏิบัติในเรื่องการประกอบอาหารให้กับเด็กนักเรียนที่มีความบกพร่องทางสติปัญญาของโรงเรียนปัญญาวุฒิกอร์เนื่องจากเด็กบกพร่องทางสติปัญญาจะมีปัญหาในด้านความจำ ความเข้าใจ ไม่สามารถทำอะไรได้ในช่วงระยะเวลาอันสั้นเหมือนกับเด็กปกติทั่วไป ดังนั้นครูผู้สอนจึงต้องค้นหาวิธีการสอน รูปแบบ และเทคนิคต่าง ๆ มาทำการสอนให้กับเด็กนักเรียนที่มีความบกพร่องทางสติปัญญา เพื่อช่วยให้เด็กเกิดความจำและความเข้าใจ และนำสิ่งที่ครูสอนไปใช้ให้เกิดประโยชน์ทั้งแก่ตนเองและไม่เป็นภาระแก่บุคคลอื่น

วัตถุประสงค์

- 1) เพื่อศึกษาทักษะความสามารถด้านการประกอบอาหารของนักเรียนที่มีความบกพร่องทางสติปัญญา ด้านการจัดเตรียมวัสดุอุปกรณ์ ด้านการจัดเตรียมวัตถุดิบส่วนผสมและด้านการประกอบอาหาร ก่อนและหลังการใช้รูปแบบการสอนทักษะปฏิบัติของเดวีส์
- 2) เพื่อเปรียบเทียบความสามารถด้านการประกอบอาหารของนักเรียนที่มีความบกพร่องทางสติปัญญา ก่อนและหลังได้รับการสอนโดยใช้รูปแบบการสอนทักษะปฏิบัติของเดวีส์

ขอบเขตการวิจัย

ขอบเขตการวิจัยในครั้งนี้มี 3 ด้าน ดังนี้

1) ขอบเขตด้านเนื้อหา

ตัวแปรต้น คือ รูปแบบการเรียนการสอนทักษะปฏิบัติของเดวีส์ 5 ชั้น ประกอบด้วย ชั้นที่ 1 ชั้นสาธิตทักษะหรือการกระทำ ชั้นที่ 2 ชั้นสาธิตและให้ผู้เรียนปฏิบัติทักษะย่อย ชั้นที่ 3 ชั้นให้ผู้เรียนปฏิบัติทักษะย่อย ชั้นที่ 4 ชั้นให้เทคนิควิธีการ และชั้นที่ 5 ชั้นให้ผู้เรียนเชื่อมโยงทักษะย่อย ๆ ให้เป็นทักษะที่สมบูรณ์

ตัวแปรตาม คือ ทักษะความสามารถด้านการประกอบอาหาร ประกอบด้วย ด้านการจัดเตรียมวัสดุอุปกรณ์ ด้านการจัดเตรียมวัตถุดิบส่วนผสม และด้านการประกอบอาหาร

2) ขอบเขตด้านประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

ประชากรที่ใช้ในการศึกษาค้นคว้าครั้งนี้ นักเรียนที่มีความบกพร่องทางสติปัญญา ระดับชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 โรงเรียนปัญญาภูมิภาคเรียนที่ 1 ปีการศึกษา 2561 จำนวน 14 คน

กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ เป็นนักเรียนที่มีความบกพร่องทางสติปัญญา ระดับชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 ภาคเรียนที่ 1 ปีการศึกษา 2561 โดยเลือกแบบเจาะจงจากระดับสติปัญญา 50-70 ไม่มีพิการซ้อน มีจำนวนทั้งสิ้น 6 คน

3) ขอบเขตด้านระยะเวลา

การวิจัยครั้งนี้เริ่มทำการเก็บข้อมูลในภาคเรียนที่ 1 ปีการศึกษา 2561

วรรณกรรมที่เกี่ยวข้อง

1) แนวคิดเกี่ยวกับนักเรียนที่มีความบกพร่องทางสติปัญญา

คำว่า บกพร่องทางสติปัญญาตรงกับภาษาอังกฤษที่ใช้กันโดยทั่วไปว่า Intellectual Disability ซึ่งแต่เดิมใช้คำว่า ปัญญาอ่อน (Idiot, Mental Deficiency, Feeble Minded) ได้มีผู้ให้คำจำกัดความต่างๆ ดังนี้

สมพร คำมูล (2554 : 7) เด็กที่มีความบกพร่องทางสติปัญญา หมายถึง ภาวะที่มีพัฒนาการของสมองจำกัดและมีความสามารถทางสติปัญญาต่ำกว่าเกณฑ์ปกติ ปรากฏร่วมกับมีความจำกัดทางด้านทักษะด้านการปรับตัวอย่างน้อย 2 ทักษะ หรือมากกว่าหรือส่งผลให้เกิดความล่าช้า ในการพัฒนาด้านอื่นๆ ตามมา คือ ด้านร่างกาย สติปัญญา สังคม อารมณ์ ภาษา ทั้งนี้ภาวะบกพร่องทางสติปัญญา ต้องเกิดขึ้นก่อนอายุ 18 ปี

กุลยา ก่อสุวรรณ (2553 : 22) ได้ให้ความหมายว่า ภาวะบกพร่องทางสติปัญญา หมายถึง ความจำกัดในการดำเนินชีวิต ในปัจจุบันเห็นได้จากความล่าช้าทางสติปัญญาการตอบสนองต่อบุคคลหรือสิ่งแวดล้อมอย่างไม่เหมาะสม ความสามารถทางด้านวิชาการ จิตวิทยา ภาษา และสังคมต่ำกว่าเกณฑ์ และในสมัยก่อน เด็กที่มีภาวะบกพร่องทางสติปัญญาในระดับเล็กน้อยมักถูกเรียกว่า เด็กที่มีภาวะบกพร่องทางสติปัญญาในระดับเรียนได้ (Educable Mental Retardation หรือ EMR) หมายถึง เด็กที่มีความสามารถพอที่จะได้รับประโยชน์จากการเรียนรู้ทักษะทางวิชาการ ส่วนเด็กที่มีความบกพร่องทางด้านสติปัญญาปานกลางถูกเรียกว่า เด็กที่มีภาวะบกพร่องทางสติปัญญาในระดับฝึกได้ (Trainable Mental Retardation หรือ TMR) ซึ่งหมายถึง เด็กที่ไม่สามารถเข้าเรียนทักษะวิชาการได้ แต่ควรได้รับการฝึกทักษะที่เป็นประโยชน์ในการดำเนินชีวิตประจำวัน

ผดุง อารยะวิญญู (2542 : 39) เด็กที่มีความบกพร่องทางสติปัญญา หมายถึง บุคคลที่พัฒนาการล่าช้ากว่าคนปกติทั่วไป เมื่อวัดสติปัญญาโดยใช้แบบทดสอบมาตรฐานแล้วปรากฏว่ามีสติปัญญาต่ำกว่าบุคคลปกติทั่วไปเมื่อสังเกตจากพฤติกรรมจะพบว่าบุคคลประเภทนี้มีพฤติกรรมที่เบี่ยงเบนไปจากบุคคลปกติทั่วไปในวัยเดียวกัน

จากความหมายของเด็กบกพร่องทางสติปัญญา ดังกล่าวข้างต้นสรุปได้ว่า เด็กที่มีความบกพร่องทางสติปัญญา หมายถึง ภาวะที่มีความจำกัดต่อการพัฒนาด้านร่างกาย อารมณ์ สังคม และสติปัญญา อย่างน้อย 2 ทักษะหรือมากกว่า มีลักษณะความบกพร่องทางสติปัญญาต้องเกิดก่อนอายุ 18 ปี มีระดับสติปัญญาต่ำกว่าบุคคลในวัยเดียวกัน ทำให้มีความสามารถจำกัด

2) แนวคิดการจัดการเรียนการสอนสำหรับบุคคลที่มีความบกพร่องทางสติปัญญา

หลักสูตรการเรียนการสอนสำหรับบุคคลที่มีความบกพร่องทางสติปัญญา แบ่งออกเป็น 3 ประเภท ได้แก่ (ผดุง อารยะวิญญู, 2538)

- (1) ประเภทที่1 หลักสูตรสำหรับบุคคลที่มีความบกพร่องทางสติปัญญาที่สามารถเรียนได้ (Educable mentally retarded)
- (2) ประเภทที่2 หลักสูตรสำหรับบุคคลที่มีความบกพร่องทางสติปัญญาที่สามารถฝึกได้ (Trainable mentally retarded)
- (3) ประเภทที่3 หลักสูตรสำหรับบุคคลที่มีความบกพร่องทางสติปัญญาที่ต่ำมาก (Severe and Profound mentally retarded)

หลักการสอนบุคคลที่มีความบกพร่องทางสติปัญญา

หลักการสอนบุคคลที่มีความบกพร่องทางสติปัญญา อาจสอนเป็นรายบุคคลหรือรายกลุ่มก็ได้ การสอนควรยึดหลักระดับความสามารถของแต่ละบุคคลเป็นหลัก การจัดการเรียนการสอนควรขอความร่วมมือจากหน่วยงานอื่นในชุมชน โดยเฉพาะอย่างยิ่งการฟื้นฟูสมรรถภาพทางอาชีพ และผู้สอนควรมีวิธีการสอนที่แตกต่างไปจากการสอนปกติ โดยมีหลักการสอน ดังนี้

- (1) คำนึงถึงความพร้อมในการเรียนของบุคคลที่มีความบกพร่องทางสติปัญญา เพราะมีความพร้อมช้ากว่าบุคคลทั่วไป ก่อนทำการสอนครูต้องเตรียมความพร้อมก่อน
- (2) สอนตามความสามารถและความต้องการของบุคคลที่มีความบกพร่องทางสติปัญญาแต่ละคน โดยจัดสภาพการเรียนการสอนให้เหมาะสมกับสภาพและลักษณะของแต่ละคนและสอนตามระดับสติปัญญา
- (3) ยอมรับความสามารถและส่งเสริมความสามารถของแต่ละบุคคลที่มีความบกพร่องทางสติปัญญา
- (4) พยายามฝึกให้บุคคลที่มีความบกพร่องทางสติปัญญาช่วยเหลือตนเองได้มากที่สุด จะเป็นการช่วยให้บุคคลที่มีความบกพร่องทางสติปัญญาเกิดความเชื่อมั่นในตนเองเพิ่มขึ้น และทำให้เกิดความรู้สึภาคภูมิใจในตนเอง
- (5) สอนตามวิเคราะห์งาน (Task Analysis) โดยแบ่งงานเป็นขั้นตอนย่อย เรียงลำดับจากง่ายไปหายาก เพื่อไม่ให้เกิดความสับสนและให้สามารถทำงานชิ้นนั้นๆ ได้ และประสบความสำเร็จในงาน ซึ่งเป็นการสร้างความเชื่อมั่นในตนเองยิ่งขึ้น
- (6) ใช้หลักการสอนแบบ 3 R

Repetition คือ สอนซ้ำและใช้เวลาสอนมากกว่าบุคคลทั่วไป ใช้วิธีสอนหลายวิธีในเนื้อหาแบบเดิม

Relaxation คือ การสอนแบบไม่ตึงเครียด ไม่สอนวิชาเดียวกันนานเกินไป 15 นาที ควรเปลี่ยนกิจกรรมการสอนวิชาการเป็นการเล่น ร้องเพลง ดนตรี เล่นกีฬา หรือให้ลงมือปฏิบัติจริง

Routine คือ การสอนให้เป็นกิจวัตรประจำวัน เป็นกิจกรรมที่จะต้องทำเป็นประจำสม่ำเสมอในแต่ละวัน

เทคนิคการสอนเด็กที่มีความบกพร่องทางสติปัญญา

เทคนิคการสอนเป็นอีกวิธีหนึ่งที่จะทำให้การเรียนการสอนของบุคคลที่มีความบกพร่องทางสติปัญญาได้ประสบความสำเร็จทางการเรียนซึ่งเทคนิคการสอนมีหลายวิธีดังนี้

1) เทคนิคการกระตุ้น ได้แก่

1.1) การเรียกร้องความสนใจจากเด็ก (Elicitation) เช่น การเคาะวัตถุที่ใช้ฝึกกับพื้นโต๊ะ หรือให้เด็กสบตา (Eye-Contact) โดยใช้รางวัลหลอกล่อ

1.2) การกระตุ้นเตือนทางกาย (Physical Prompting) คือ จับมือของเด็กให้ทำงานส่วนที่ครูต้องการให้ทำเมื่อเด็กทำได้ครูจะลดการช่วยเหลือลงเป็นสัมผัสเบาๆและเลื่อนจากการจับมือเป็นแตะข้อศอกและลดความช่วยเหลือจนเด็กสามารถทำได้เอง

1.3) การกระตุ้นเตือนด้วยท่าทาง (Gestural Prompting) คือ การสาธิตวิธีปฏิบัติงานให้เด็กดู ให้เด็กเลียนแบบถ้าเด็กทำไม่ได้ให้ชี้แนะด้วยการชี้ไปทำงานหรือวัตถุนั้น หรือการมองด้วยใบหน้า สายตา

1.4) การกระตุ้นด้วยวาจา (Verbal Prompting) คือ การออกคำสั่งหรือชี้แจงด้วยคำพูดซึ่งครูต้องพยายามใช้คำสั่งสั้นๆและง่ายพอที่เด็กจะเข้าใจได้

1.5) เทคนิคการวิเคราะห์งานคือ การแตกงานออกเป็นขั้นตอนเล็กๆหรือจำแนกเนื้อหาที่จะสอนเป็นขั้นตอนย่อยๆหลายขั้นตอนจัดเรียงลำดับจากง่ายไปหายาก

2) เทคนิคการให้รางวัลควรให้อย่างทันทีทันใด ภายหลังพฤติกรรมหรือเด็กทำงานได้สำเร็จ

3) เทคนิคการตะล่อมกลมกล่อม (Shaping) คือ วิเคราะห์งานก่อน และให้รางวัลแก่การตอบสนองในขั้นตอนที่เด็กทำได้ ซึ่งขั้นตอนเหล่านี้จะต้องต่อเนื่องไปสู่จุดประสงค์เชิงพฤติกรรมที่พึงประสงค์

4) เทคนิคการเลียนแบบให้เด็กเลียนแบบทำตามตัวอย่างที่ครูสาธิตให้ดู

5) สื่อการสอนครูจะต้องเตรียมสื่อวัสดุอุปกรณ์ การเรียนการสอนให้เด็กโดยสัมพันธ์กับจุดประสงค์เชิงพฤติกรรมที่ต้องการ และวัสดุอุปกรณ์ต้องเพียงพอกับเด็กแต่ละคนในกลุ่ม ทั้งนี้เพื่อเปิดโอกาสให้เด็กได้ใช้อุปกรณ์ได้อย่างทั่วถึง

จากการศึกษาในเรื่องของหลักการสอนและเทคนิคการสอนเด็กบกพร่องทางสติปัญญา รวมไปถึงประสบการณ์ตรงของผู้วิจัย พอจะสรุปได้ว่าหลักการสอนและเทคนิคการสอนสำหรับเด็กบกพร่องทางสติปัญญาจะมีความแตกต่างไปจากเด็กปกติทั่วไป กล่าวคือ เด็กปกติทั่วไปสามารถนำแนวทาง หลักการวิธีการสอนและเทคโนโลยีที่มีอยู่มาประยุกต์ใช้ในการสอนได้โดยไม่ต้องใช้เทคนิคหรือรูปแบบอื่นๆ ที่ยุ่งยากซับซ้อน แต่สำหรับเด็กบกพร่องทางสติปัญญาครู หรือผู้ที่เกี่ยวข้องจำเป็นต้องใช้ทั้งความพยายาม ความอดทน สื่อการสอนที่นำมาใช้จะต้องมีความชัดเจนตรงเป้าหมายและต้องสอดคล้องกับศักยภาพของเด็กแต่ละบุคคล

3) แนวคิด และทฤษฎีการจัดการเรียนการสอนทักษะปฏิบัติ

Gagne (1979) ได้ให้ความหมายของการปฏิบัติ (Performance) ว่าการปฏิบัติของทักษะปฏิบัติจะถูกสะท้อนออกมาในการกระทำของการเคลื่อนไหวร่างกายที่เกี่ยวข้องกับกิจกรรมของกล้ามเนื้อ การกระทำที่สังเกตได้จะถูกทำให้เป็นมาตรฐานในรูปของความเร็วความแม่นยำ ความแรง หรือความราบรื่นในการจัดการ

Simpson (1972) ได้กล่าวว่า ทักษะเป็นเรื่องเกี่ยวข้องกับการพัฒนาทางร่างกายของผู้เรียน ซึ่งเป็นความสามารถในการประสานการทำงานของกล้ามเนื้อและร่างกาย ในการทำงานที่มีความซับซ้อนและต้องอาศัยความสามารถในการใช้กล้ามเนื้อหลาย ๆ ส่วนการทำงานดังกล่าวเกิดขึ้นจากการสั่งงานของสมอง จะต้องมีการสัมพันธ์กับความรู้สึที่ที่เกิดขึ้น ทักษะปฏิบัตินี้สามารถพัฒนาได้ด้วยวิธีการฝึกฝน หรือถ้าหากได้รับการฝึกที่ดีแล้วจะเกิดความถูกต้อง ความคล่องแคล่ว ความเชี่ยวชาญ และความคงทน ผลของพฤติกรรมหรือการกระทำสามารถสังเกตได้จากความเร็ว ความแม่นยำ ความแรงหรือความราบรื่นในการปฏิบัติงาน

อภิชาติ อนุกุลเวช (2551 : 64) ได้ให้ความหมายของทักษะปฏิบัติ คือ ความสามารถ ความชำนาญของกล้ามเนื้อที่กระทำออกมาอย่างถูกต้อง คล่องแคล่วและรวดเร็ว ที่ต้องอาศัยการฝึกหัดอย่างเหมาะสม จึงจะทำให้เกิดความชำนาญในการปฏิบัติงาน

จากความหมายของทักษะปฏิบัติที่นักการศึกษาหลายท่านได้นิยามเอาไว้พอสรุปได้ว่า ทักษะปฏิบัติ เป็นพฤติกรรมการใช้วิธีเคลื่อนไหวของร่างกาย ในการปฏิบัติกิจกรรมหรืองานทั้งปวง ซึ่งทักษะปฏิบัติเกิดจากความสัมพันธ์ระหว่างพุทธิพิสัยกับสิ่งเร้าภายนอกตั้งแต่ขั้นการเรียนรู้ การพร้อมปฏิบัติ การตอบสนองตามผู้ปฏิบัติ นำ การปฏิบัติและการตอบสนองที่ซับซ้อน การปฏิบัตินั้นจะพิจารณาวิธีปฏิบัติงาน ผลการปฏิบัติงานและพฤติกรรมของผู้ปฏิบัติ

รูปแบบการสอนทักษะปฏิบัติของเดวิส

รูปแบบการเรียนการสอนทักษะปฏิบัติของ เดวิส (Davies' Instructional Model for Psycho- motor Domain) รูปแบบนี้มุ่งช่วยพัฒนาความสามารถด้านทักษะปฏิบัติของผู้เรียน โดยเฉพาะอย่างยิ่ง ทักษะที่ประกอบด้วยทักษะย่อยจำนวนมากโดยมีกระบวนการเรียนการสอนตามขั้นตอนดังนี้

ขั้นที่ 1 ขั้นสาธิตทักษะหรือการกระทำ ขั้นนี้เป็นขั้นที่ให้ผู้เรียนได้เห็นทักษะหรือการกระทำที่ต้องการให้ผู้เรียนทำได้ในภาพรวม โดยสาธิตให้ผู้เรียนดูทั้งหมดตั้งแต่ต้นจนจบ ทักษะหรือการกระทำที่สาธิตให้ผู้เรียนดูนั้น จะต้องเป็นการกระทำในลักษณะที่เป็นธรรมชาติ ไม่ช้าหรือเร็วเกินปกติ ก่อนการสาธิต ครูควรให้คำแนะนำแก่ผู้เรียนในการสังเกต ควรชี้แนะจุดสำคัญที่ควรให้ความสนใจเป็นพิเศษในการสังเกต

ขั้นที่ 2 ขั้นสาธิตและให้ผู้เรียนปฏิบัติทักษะย่อย เมื่อผู้เรียนได้เห็นภาพรวมของการกระทำหรือทักษะทั้งหมดแล้ว ผู้สอนควรแตกทักษะทั้งหมดให้เป็นทักษะย่อย หรือแบ่งสิ่งที่กระทำออกเป็นส่วย่อยๆ และสาธิตส่วนย่อยแต่ละส่วนให้ผู้เรียนสังเกตและทำตามไปที่ละส่วนอย่างช้าๆ

ขั้นที่ 3 ขั้นให้ผู้เรียนปฏิบัติทักษะย่อย ผู้เรียนลงมือปฏิบัติทักษะย่อยโดยไม่มีการสาธิต หรือมีแบบอย่างให้ดู หากติดขัดจุดใด ผู้สอนควรให้คำชี้แนะ และช่วยแก้ไขจนกระทั่งผู้เรียนทำได้ เมื่อได้แล้วผู้สอนจึงเริ่มสาธิตทักษะย่อยส่วนต่อไป และให้ผู้เรียนปฏิบัติทักษะย่อยนั้นจนทำได้ ทำเช่นนี้เรื่อยไปจนกระทั่งครบทุกส่วน

ขั้นที่ 4 ขั้นให้เทคนิควิธีการ เมื่อผู้เรียนปฏิบัติได้แล้ว ผู้สอนอาจแนะนำเทคนิควิธีการที่จะช่วยให้ผู้เรียนสามารถทำงานนั้นได้ดีขึ้น เช่น ทำได้ประณีตสวยงามขึ้น ทำได้รวดเร็วขึ้น ทำได้ง่ายขึ้น หรือสิ้นเปลืองน้อยลง เป็นต้น

ขั้นที่ 5 ขั้นให้ผู้เรียนเชื่อมโยงทักษะย่อยๆ เป็นทักษะที่สมบูรณ์ เมื่อผู้เรียนมีความ สามารถปฏิบัติแต่ละส่วนได้แล้ว จึงให้ผู้เรียนปฏิบัติทักษะย่อย ๆ ต่อเนื่องกันตั้งแต่ต้นจนจบ และฝึกปฏิบัติหลาย ๆ ครั้ง จนกระทั่งสามารถปฏิบัติทักษะที่สมบูรณ์ได้อย่างชำนาญผลที่ผู้เรียนจะได้รับจากการเรียนตามรูปแบบผู้เรียนจะสามารถปฏิบัติทักษะได้เป็นอย่างดี มีประสิทธิภาพ

จากการศึกษาทฤษฎีรูปแบบการเรียนการสอนทักษะปฏิบัติของ เดวิส (Davies' Instructional Model for Psychomotor Domain) สรุปได้ว่า รูปแบบการเรียนการสอนทักษะปฏิบัติของ เดวิส ดังกล่าวเป็นรูปแบบการฝึกฝนที่เน้นทักษะพิสัย คือ เน้นกระบวนการปฏิบัติโดยส่วนใหญ่ ซึ่งเหมาะสมที่จะนำไปปรับใช้หรือประยุกต์ใช้ในการเรียนการสอนในเรื่องการประกอบอาหารของนักเรียนที่มีความบกพร่องทางสติปัญญาของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 โรงเรียนปัญญาวุฒิกอร์ เนื่องจากเด็กบกพร่องทางสติปัญญาส่วนใหญ่จะมีความจำในระยะสั้น ๆ หากมีการฝึกฝนการเรียนรู้ตามแนวทางการฝึกปฏิบัติของ เดวิส ซึ่งจะมีการสอนให้นักเรียนได้ทำซ้ำๆ เป็นการย้ำคิดย้ำทำบ่อยๆ จะช่วยให้นักเรียนที่มีความบกพร่องทางสติปัญญาได้เรียนรู้และเข้าใจได้ดีขึ้น

งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

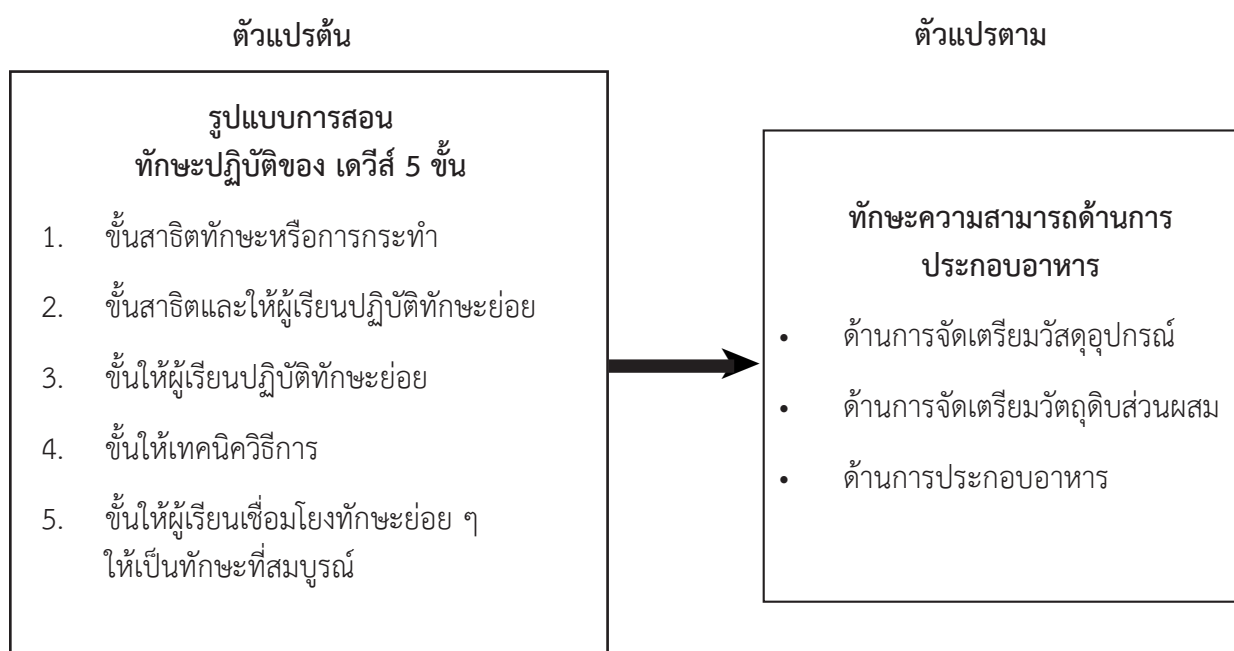
ในการศึกษาความสามารถด้านการประกอบอาหารของนักเรียนที่มีความบกพร่องทางสติปัญญา โรงเรียนปัญญาวุฒิกอร์ โดยใช้รูปแบบการสอนทักษะปฏิบัติของเดวิส ผู้วิจัยได้ศึกษาค้นคว้าจากงานวิจัยที่ใกล้เคียงกับเรื่องที่ทำการศึกษา อาทิ เจริญวิชัย สมพงษ์ธรรม และนนทชนนปภพ ปาลินทร์ (2559) ได้ศึกษาเรื่อง ผลการจัดกิจกรรมประกอบอาหารที่มีต่อทักษะการจัดการของเด็กปฐมวัยพบว่า การศึกษาค้นคว้าครั้งนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อหาประสิทธิภาพของแผนการจัดกิจกรรมประกอบอาหารที่มีประสิทธิภาพตามเกณฑ์ 80/80 และเพื่อเปรียบเทียบทักษะการจัดการของเด็กปฐมวัยชั้นปีที่ 2/5 หลังการจัดกิจกรรมประกอบอาหาร กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ คือ เด็กปฐมวัยชั้นปีที่ 2/5 โรงเรียนอนุบาลอุบลราชธานี จำนวน 38 คน ซึ่งได้มาโดยการสุ่มอย่างง่ายเครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย 2 ชนิด แผนการจัดกิจกรรมประกอบอาหารจำนวน 6 แผน แบบสังเกตทักษะการจัดการของเด็กปฐมวัยโดยผู้สังเกตจำนวน 2 คน ได้ค่าความเชื่อมั่นของผู้สังเกต (RAI) เท่ากับ 0.92 และค่าดัชนีความสอดคล้องระหว่างลักษณะพฤติกรรมกับจุดประสงค์ (IOC) 0.66-1 สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูลคือ ความถี่ ค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และเปรียบเทียบคะแนนทักษะการจัดการก่อนและหลังการจัดกิจกรรมโดยใช้ t-test ผลการวิจัยพบว่าแผนการจัดกิจกรรมการประกอบอาหารมีประสิทธิภาพเท่ากับ 83.25/80.00 ซึ่งเป็นไปตามเกณฑ์ 80/80 ที่ตั้งไว้ และผลการเปรียบเทียบทักษะการจัดการของเด็กปฐมวัยชั้นปีที่ 2 พบว่ามีคะแนนเฉลี่ยทักษะการจัดการหลังการจัดกิจกรรมประกอบอาหารสูงกว่าก่อนการจัดกิจกรรมประกอบอาหาร

อัญชลี สารรัตน์ คำแปลง แสงคำ และสุจิตรา แสงคำ (2560 : 41) ได้กล่าวว่าการพัฒนาทักษะชีวิตของนักเรียนที่มีความบกพร่องทางสติปัญญา และความร่วมมือระหว่างสถานศึกษาและครอบครัว พบว่า แผนการจัดการศึกษาด้านทักษะชีวิตประกอบด้วยแผนการเพาะเห็ด จำนวน 6 แผน ระยะเวลา 30 วัน และแผนการประกอบอาหารไข่เจียว จำนวน 5 แผน ระยะเวลา 5 สัปดาห์ 25 คาบ คาบละ 50 นาที ที่ผ่านการตรวจสอบคุณภาพจากผู้เชี่ยวชาญและเป็นที่ใช้หลักการวิเคราะห์งานร่วมกับ การสาธิตและให้นักเรียนลงมือปฏิบัติจริงและปฏิบัติซ้ำ สำหรับความร่วมมือระหว่างสถานศึกษาและครอบครัว ได้แก่ ความร่วมมือในการศึกษาแผนการจัดการศึกษาที่ผู้วิจัยสร้างขึ้นเพื่อนำไปสอนบุตรที่บ้าน ความร่วมมือในการแลกเปลี่ยน แบ่งปัน สนับสนุนสื่อการสอนที่เอื้อต่อการจัดการเรียนรู้ และความสามารถในการเพาะเห็ดฟาง พบว่า นักเรียนทั้งสามคนมีความสามารถในการทำกิจกรรมระหว่างเรียนเฉลี่ยคิดเป็นร้อยละ 91.85 และหลังเรียนเฉลี่ยคิดเป็นร้อยละ 97.57 ด้านการทำไข่เจียว พบว่า นักเรียนทั้งสองคนมีความสามารถในการทำกิจกรรมระหว่างเรียนเฉลี่ยคิดเป็นร้อยละ 92.07 และหลังเรียนเฉลี่ยคิดเป็นร้อยละ 97.23

นอกจากนี้ยังมีผลงานวิจัยที่นำรูปแบบการฝึกปฏิบัติของ เดวิส มาใช้ในงานวิจัย ได้แก่ ปันศา ย้วยวน (2557) ได้ทำการวิจัยเกี่ยวกับผลการพัฒนาทักษะปฏิบัติงานประดิษฐ์ดอกไม้แห้งโดยใช้รูปแบบการจัดการเรียนรู้ของ เดวิส กลุ่มสาระการเรียนรู้ การงานอาชีพและเทคโนโลยีของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 พบว่า 1) ทักษะปฏิบัติงานประดิษฐ์ดอกไม้แห้ง หลังจากจัดกิจกรรมการเรียนรู้โดยใช้รูปแบบการจัดการเรียนรู้ของเดวิส กลุ่มสาระการเรียนรู้การงานอาชีพและเทคโนโลยีของนักเรียน ชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 มีระดับความสามารถในการฝึกทักษะปฏิบัติโดยรวมมีค่าเฉลี่ย 4.69 อยู่ในระดับมากที่สุด 2) ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนรู้ของนักเรียนที่เรียนด้วยแผนการจัดการเรียนรู้พัฒนาทักษะปฏิบัติงานประดิษฐ์ดอกไม้แห้งโดยใช้รูปแบบการจัดการเรียนรู้ของ เดวิส กลุ่มสาระการเรียนรู้การงานอาชีพและเทคโนโลยี ชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 พบว่า คะแนนเฉลี่ยทดสอบก่อนเรียน 18.50 คิดเป็นร้อยละ 61.67 คะแนนเฉลี่ยทดสอบหลังเรียน 26.08 คิดเป็นร้อยละ 86.94 ซึ่งคะแนนทดสอบหลังเรียนสูงกว่าคะแนนเฉลี่ยทดสอบก่อนเรียน 3) ความพึงพอใจของนักเรียนต่อการจัดกิจกรรมการเรียนรู้งานประดิษฐ์ดอกไม้แห้งโดยใช้รูปแบบการจัดการเรียนรู้ของเดวิส กลุ่มสาระการเรียนรู้การงานอาชีพและเทคโนโลยี ของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 พบว่าความพึงพอใจของนักเรียนโดยรวมมีค่าเฉลี่ย 4.55 อยู่ในระดับมากที่สุด

กรอบแนวคิดในการวิจัย

สมมติฐาน

นักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 มีความสามารถในการประกอบอาหาร หลังได้รับการสอนโดยใช้รูปแบบการสอนทักษะปฏิบัติของ เดวิส สูงกว่าก่อนเรียน

ขั้นตอนการดำเนินการวิจัย

ผู้วิจัยดำเนินการทดลอง และเก็บรวบรวมข้อมูลจากนักเรียนที่มีความบกพร่องทางสติปัญญา มีระดับ IQ 50-70 ระดับชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 ภาคเรียนที่ 1/2561 โดยมีขั้นตอนการเก็บรวบรวมข้อมูลดังนี้

1) ขั้นเตรียมการทดลอง

- 1.1 ผู้วิจัยขอให้บัณฑิตวิทยาลัยทำหนังสือเพื่อเรียนเชิญผู้เชี่ยวชาญ เพื่อตรวจสอบเครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย
- 1.2 ผู้วิจัยขอให้บัณฑิตวิทยาลัยทำหนังสือจากคณบดีคณะครุศาสตร์ มหาวิทยาลัยสวนดุสิตถึงผู้อำนวยการโรงเรียนปัญญาวุฒิกุล เพื่อขอความอนุญาติทำการทดลอง และเก็บรวบรวมข้อมูลระหว่างการทดลอง
- 1.3 ดำเนินการคัดแยกนักเรียนที่มีความบกพร่องทางสติปัญญา ที่มีระดับ IQ 50-70 ระดับชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 ภาคเรียนที่ 1/2561 จำนวน 6 คน โดยเลือกแบบเจาะจงจากระดับสติปัญญา 50-70 ไม่มีพิการซ้อน
- 1.4 ประชุมชี้แจงการดำเนินการวิจัย ประกอบด้วยวัตถุประสงค์ ขั้นตอนการดำเนินงาน และวิธีการเก็บรวบรวมข้อมูลให้ผู้ช่วยวิจัยรับทราบ
- 1.5 จัดประชุมชี้แจง การวิจัย การศึกษาความสามารถด้านการประกอบอาหารของนักเรียนที่มีความบกพร่องทางสติปัญญา โรงเรียนปัญญาวุฒิกุลโดยใช้รูปแบบการสอนทักษะปฏิบัติของเดวิสให้ผู้ปกครองได้รับทราบ ซึ่งรายละเอียดของการวิจัยประกอบด้วย ที่มาและความสำคัญ วัตถุประสงค์ ขั้นตอนการดำเนินการ และประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับการเข้าร่วมวิจัย โดยรูปแบบการประชุมใช้วิธีการอธิบาย สาดิต และฝึกปฏิบัติ
- 1.6 จัดเตรียมแผนการจัดการเรียนรู้การประกอบอาหาร และแบบประเมินความสามารถด้านทักษะปฏิบัติการประกอบอาหารก่อนหลัง

2) ขั้นทดลอง

- 2.1 ประเมินทักษะการประกอบอาหารก่อนการจัดการเรียนการสอนการประกอบอาหารกับนักเรียนที่มีความบกพร่องทางสติปัญญา กลุ่มประชากรทีละคน โดยใช้แบบประเมินความสามารถด้านทักษะปฏิบัติการประกอบอาหาร จำนวน 8 ข้อ โดยประเมินให้ครอบคลุมเนื้อหา ได้แก่ ต้มจืดผักกาดขาว มี 4 แผนๆ ละ 2- 4 ครั้ง รวม 10 ช.ม. ข้าวหมูทอดกระเทียมพริกไทย 4 แผนๆ ละ 2- 4 ครั้ง รวม 10 ช.ม.รวมทั้งสิ้น 20 ช.ม.
- 2.2 สอนการประกอบอาหารโดยใช้รูปแบบการสอนทักษะปฏิบัติของเดวิส เรื่อง ต้มจืดผักกาดขาว ข้าวหมูทอดกระเทียมพริกไทย จำนวน 8 แผนดังตารางแผนการจัดการเรียนรู้ด้านการประกอบอาหาร

หน่วยการเรียนรู้	ชื่อแผนการจัดการเรียนรู้	เวลา (ชั่วโมง)
ข้าวหมูทอดกระเทียมพริกไทย	แผนที่ 1 อุปกรณ์	2
	แผนที่ 2 วัตถุดิบ ส่วนผสม	2
	แผนที่ 3 การเตรียมวัตถุดิบส่วนผสม	2
	แผนที่ 4 การประกอบอาหาร	4
ต้มจืดผักกาดขาว	แผนที่ 5 อุปกรณ์	2
	แผนที่ 6 วัตถุดิบส่วนผสม	2
	แผนที่ 7 การเตรียมวัตถุดิบส่วนผสม	2
	แผนที่ 8 การประกอบอาหาร	4
รวม		20

2.3 ระหว่างการสอน ทุกครั้งที่สอนเสร็จ ผู้วิจัยจะให้กลุ่มตัวอย่างออกมาปฏิบัติตามขั้นตอนที่ได้ทำการสอนในแต่ละครั้ง เป็นรายบุคคล เพื่อเป็นการทดสอบความรู้ ความเข้าใจของกลุ่มตัวอย่าง และให้กลุ่มตัวอย่างทำแบบประเมินเป็นการเก็บคะแนนระหว่างการทดลองครั้งละ 10 คะแนน 8 ครั้ง รวม 80 คะแนน

2.4 เมื่อดำเนินการทดลองครบ 5 สัปดาห์แล้ว ผู้วิจัยประเมินความสามารถการประกอบอาหารของนักเรียนที่มีความบกพร่องทางสติปัญญาหลังได้รับการสอนโดยใช้แบบประเมินความสามารถด้านทักษะปฏิบัติการประกอบอาหารของนักเรียนที่มีความบกพร่องทางสติปัญญา (Posttest) โดยแบบที่ใช้เป็นแบบประเมินชุดเดียวกันกับที่ใช้ประเมินก่อนการสอน บันทึกผลคะแนนตามเกณฑ์การให้คะแนน

2.5 นำข้อมูลที่ได้จากการประเมินความสามารถด้านทักษะปฏิบัติการประกอบอาหารของนักเรียนที่มีความบกพร่องทางสติปัญญา ก่อน - หลัง ได้รับการสอนโดยใช้รูปแบบการสอนทักษะปฏิบัติของเดวีส์ มาเปรียบเทียบการเปลี่ยนแปลงของความสามารถในการประกอบอาหาร โดยทำการวิเคราะห์ข้อมูลโดยวิธีทดสอบแบบ The Wilcoxon Matched - Pairs Signed - Ranks Test

3) การวิเคราะห์ข้อมูลทางสถิติ ทำการวิเคราะห์ข้อมูลโดยใช้สถิติพื้นฐาน ได้แก่ ค่าร้อยละ ค่าเฉลี่ย ค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานและวิธีทดสอบวิลคอกซัน (Wilcoxon Matched-Pairs Signed-Ranks Test)

ผลการวิจัย

1) ผลการวิเคราะห์ความสามารถก่อนได้รับการจัดการเรียนรู้ด้านการประกอบอาหารของนักเรียนที่มีความบกพร่องทางสติปัญญา โรงเรียนปัญญาอุฉนิกร โดยใช้รูปแบบการสอนทักษะปฏิบัติของเดวีส์ในภาพรวมอยู่ในระดับไม่ผ่านเกณฑ์การปฏิบัติ โดยมีคะแนนเฉลี่ยอยู่ที่ 66.00 คะแนน จากคะแนนเต็ม 192 คะแนน แต่หลังจากนักเรียนที่มีความบกพร่องทางสติปัญญา ได้รับการสอนโดยใช้รูปแบบการสอนทักษะปฏิบัติของเดวีส์ พบว่าหลังได้รับการพัฒนาความสามารถในด้านการประกอบอาหารของนักเรียนที่มีความบกพร่องทางสติปัญญา โดยใช้รูปแบบการสอนทักษะปฏิบัติของเดวีส์ คะแนนเต็ม 192 คะแนน นักเรียนมีคะแนนอยู่ระหว่าง 140-176 คะแนน มีค่าเฉลี่ย 161.67 คะแนน คิดเป็นร้อยละ 84.20 มีระดับดีมาก เปรียบเทียบตามเกณฑ์ที่กำหนดอยู่ในระดับสูงกว่าสมมติฐานที่ตั้งไว้

2) วิเคราะห์เปรียบเทียบความสามารถด้านการประกอบอาหารของนักเรียนที่มีความบกพร่องทางสติปัญญา ด้วยการใช้การวิเคราะห์ Wilcoxon Signed Ranks Test พบว่า ความสามารถหลังได้รับการจัดการเรียนรู้ด้านการประกอบอาหารของนักเรียนที่มีความบกพร่องทางสติปัญญา โรงเรียนปัญญาอุฉนิกร โดยใช้รูปแบบการสอนทักษะปฏิบัติของเดวีส์ในภาพรวมแตกต่างจากก่อนการจัดการเรียนรู้ อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ($p\text{-value} = .028$) เป็นไปตามสมมติฐานที่ตั้งไว้

อภิปรายผล

จากการศึกษาความสามารถด้านการประกอบอาหารของนักเรียนที่มีความบกพร่องทางสติปัญญา โรงเรียนปัญญาอุฉนิกร โดยใช้รูปแบบการสอนทักษะปฏิบัติของเดวีส์ สามารถอภิปรายผล ได้ดังนี้

1) ผลการศึกษาทักษะความสามารถด้านการประกอบอาหารของนักเรียนที่มีความบกพร่องทางสติปัญญาหลังได้รับการสอนโดยใช้รูปแบบการสอนทักษะปฏิบัติของเดวีส์ จากการประเมินความสามารถก่อนได้รับการจัดการเรียนรู้ด้านการประกอบอาหารของนักเรียนที่มีความบกพร่องทางสติปัญญา โรงเรียนปัญญาอุฉนิกร โดยใช้รูปแบบการสอนทักษะปฏิบัติของเดวีส์ พบว่าก่อนการสอนมีค่าเฉลี่ยรวมเท่ากับ 29.89 หรือร้อยละ 46.70 ระดับปรับปรุง ถือว่าไม่ผ่านเกณฑ์การปฏิบัติ แต่หลังได้รับการพัฒนาความสามารถด้านการประกอบอาหารของนักเรียนที่มีความบกพร่องทางสติปัญญา โดยใช้รูปแบบการสอนทักษะปฏิบัติของเดวีส์ มีค่าเฉลี่ยรวมเท่ากับอยู่ที่ 53.89 คิดเป็นร้อยละ 84.20 ระดับดี เปรียบเทียบตามเกณฑ์ถือว่าผ่านเกณฑ์ที่กำหนดแต่เมื่อพิจารณารายด้านจะเห็นได้ว่าผลในด้านการจัดเตรียมอุปกรณ์ก่อนได้รับการจัดการเรียนรู้มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 32.50 คิดเป็นร้อยละ 50.78 ระดับพอใช้และหลังจากการจัดการจัดการเรียนรู้ พบว่าด้านการจัดเตรียมอุปกรณ์มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 55.50 คิดเป็นร้อยละ 86.72 ระดับดีมากแสดงให้เห็นว่าวิธีการจัดกิจกรรมความสามารถด้านการประกอบอาหารของนักเรียนที่มีความบกพร่องทางสติปัญญา โดยให้นักเรียนได้เรียนรู้การสาธิตในภาพรวมที่ผู้วิจัยได้สาธิตให้ดูก่อนให้นักเรียนปฏิบัติจริงทุกครั้ง และทุกครั้งทำการ

สอนเด็กนักเรียนกลุ่มตัวอย่าง นอกจากผู้วิจัยจะทำการสาธิตให้นักเรียนดูก่อนเบื้องต้นแล้ว จะให้นักเรียนกลุ่มตัวอย่างออกมา ทบทวนโดยการให้เด็กได้จัดเตรียมอุปกรณ์ด้วยตนเองทุกครั้ง และให้นักเรียนกลุ่มตัวอย่างได้ฝึกทักษะปฏิบัติย่อยๆ จนเกิดความ ชำนาญ ส่วนในด้านการจัดเตรียมวัตถุดิบส่วนผสม และด้านการประกอบอาหารก่อนการสอน พบว่าทั้ง 2 ด้าน ที่กล่าวมา ระดับ การปฏิบัติของเด็กไม่ผ่านเกณฑ์ แต่หลังจากได้รับการจัดการเรียนรู้โดยผู้วิจัยใช้รูปแบบการสอนทักษะปฏิบัติของเดวิส พบว่าไม่ ว่าจะเป็นด้านการจัดเตรียมวัตถุดิบส่วนผสมและด้านการประกอบอาหาร นักเรียนมีระดับการปฏิบัติที่ดีขึ้นทั้งด้านการจัดเตรียม วัตถุดิบส่วนผสมและด้านการประกอบอาหารโดยมีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 54.00 และ 52.17 ตามลำดับ ทั้งนี้จากการทดลองงานวิจัย ในครั้งนี้ ทำให้ผู้วิจัยพบว่าเด็กบกพร่องทางสติปัญญาหากได้รับการพัฒนาอย่างต่อเนื่องและให้เด็กนักเรียนได้ฝึกปฏิบัติซ้ำ ๆ บ่อย ๆ ไม่รีบร้อนจนเกินไปจะทำให้เด็กเกิดพัฒนาการและสามารถทำได้ด้วยตนเองซึ่งในระยะแรกครูจำเป็นต้องให้คำแนะนำอย่างใกล้ชิด และให้เด็กนักเรียนได้ปฏิบัติในรูปแบบเดิมจนกว่าเด็กจะเกิดความชำนาญในแต่ละด้านจนกระทั่งสามารถปล่อยให้เด็กได้ ทำได้ด้วยตนเอง เนื่องจากเด็กบกพร่องทางสติปัญญาจะมีพัฒนาการในการจำได้ไม่เท่าเด็กปกติทั่วไปที่ครูผู้สอนทำการสอนเพียง ครั้งสองครั้งเด็กจะสามารถเรียนรู้ได้เลย สอดคล้องกับ คันธรัตน์ ธรรมธร (2557) ได้ทำการวิจัยเกี่ยวกับการเปรียบเทียบ ทักษะการตีกลองยาวของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 โรงเรียนวัดปริวาส ระหว่างการใช้รูปแบบการสอนทักษะปฏิบัติของเดวิส กับการสอนปกติ พบว่า นักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 โรงเรียนปริวาส มีทักษะปฏิบัติแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ ระดับ .01 โดยมีคะแนนที่เรียนด้วยรูปแบบการสอนทักษะปฏิบัติของเดวิสสูงกว่าทักษะปฏิบัติการตีกลองยาวโดยการสอนที่ให้ เด็กได้ลงมือปฏิบัติด้วยตนเองซ้ำ ๆ กันย่อมส่งผลให้เด็กเกิดพัฒนาการในด้านการปฏิบัติและจดจำได้ดีกว่าการสอนที่ไม่ให้เด็กลงมือ ปฏิบัติด้วยตนเอง

2) เปรียบเทียบความแตกต่างระหว่างคะแนนทดสอบก่อนและหลังการพัฒนาความสามารถด้านการประกอบอาหารของ นักเรียนที่มีความบกพร่องทางสติปัญญา โดยใช้รูปแบบการสอนทักษะปฏิบัติของเดวิสพบว่าความสามารถด้านการประกอบอาหาร ของนักเรียนที่มีความบกพร่องทางสติปัญญา ก่อนและหลังการพัฒนาความสามารถแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ ที่ระดับ .05 เป็นไปตามสมมติฐานที่ตั้งไว้กล่าวคือนักเรียนบกพร่องทางสติปัญญาหลังจากได้รับการฝึกทักษะปฏิบัติด้านการประกอบอาหาร โดยใช้รูปแบบการฝึกปฏิบัติของเดวิสมีความสามารถสูงขึ้น สอดคล้องกับผลงานวิจัยของ ปันศา ย้วยวน (2557) ได้ทำการวิจัย เกี่ยวกับผลการพัฒนาทักษะปฏิบัติงานประดิษฐ์ดอกไม้แห้งโดยใช้รูปแบบการจัดการเรียนรู้ของเดวิส กลุ่มสาระการเรียนรู้การ งานอาชีพและเทคโนโลยีของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 พบว่าทักษะปฏิบัติงานประดิษฐ์ดอกไม้แห้ง หลังจากจัดกิจกรรมการเรียนรู้ โดยใช้รูปแบบการจัดการเรียนรู้ของเดวิส กลุ่มสาระการเรียนรู้การงานอาชีพและเทคโนโลยีของนักเรียน ชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 มีระดับ ความสามารถในการฝึกทักษะปฏิบัติ หลังเรียนสูงกว่าคะแนนเฉลี่ยทดสอบก่อนเรียน

การทดลองครั้งนี้จึงพอสรุปได้ว่า การพัฒนาความสามารถด้านการประกอบอาหารของนักเรียนที่มีความบกพร่องทางสติปัญญา โรงเรียนปัญญาวุฒิกอร์ โดยใช้รูปแบบการสอนทักษะปฏิบัติของ เดวิสให้นักเรียนเรียนรู้ด้วยการปฏิบัติจริง ส่งผลให้นักเรียนที่มี ความบกพร่องทางสติปัญญาที่ได้รับการฝึกฝนในการวิจัยครั้งนี้มีผลตามที่ได้คาดหวังไว้ คือ นักเรียนสามารถประกอบอาหารได้ ด้วยตนเองสูงขึ้นกว่าก่อนได้รับการฝึกทักษะปฏิบัติของเดวิส

ข้อเสนอแนะ

ข้อเสนอแนะเพื่อการนำไปปฏิบัติ

จากการวิจัยในครั้งนี้ผู้ศึกษาเห็นว่าผลที่ได้รับจากการพัฒนาความสามารถด้านการประกอบอาหารของนักเรียนที่มีความ บกพร่องทางสติปัญญา โรงเรียนปัญญาวุฒิกอร์ โดยใช้รูปแบบการสอนทักษะปฏิบัติของเดวิสให้นักเรียนเรียนรู้ด้วยการปฏิบัติจริง ทำให้ทราบว่ารูปแบบการสอนในเรื่องทักษะการประกอบอาหารของนักเรียนมีประโยชน์ต่อการดำรงชีพของนักเรียนเป็นอย่างดี ไม่ใช่เฉพาะในเรื่องการประกอบอาหารเท่านั้น แต่ผู้สอนมีความเห็นว่าหากนำหลักการที่ได้ศึกษามาประยุกต์ใช้ในรายวิชาอื่น ๆ ให้กับเด็กที่มีความบกพร่องทางสติปัญญา โดยเริ่มต้นจากแผนในการจัดการเรียนรู้ การแนะนำ การสอน และให้เด็กได้ลงมือ ปฏิบัติไม่ว่าจะเป็นการประกอบอาหารหรือการทำงานในด้านอื่น หากมีการนำหลักการสอนตามแนวปฏิบัติของเดวิสมาใช้จะทำให้ ผู้เรียนเกิดความเข้าใจ และเรียนรู้ ได้เร็ว สามารถปฏิบัติได้ด้วยตนเองอีกทั้งยังทำให้เด็กสนุก สร้างความมั่นใจ และมีความสุขใน

การเรียนรู้มากยิ่งขึ้น ผลสัมฤทธิ์ที่ได้ในครั้งนี้ถือว่าเป็นประโยชน์ต่อการนำไปใช้ในกลุ่เด็กนักเรียนที่มีความบกพร่องทางสติปัญญาเป็นอย่างยิ่ง แต่การที่จะจัดกิจกรรมการเรียนการสอนในรูปแบบของเดวีส์นั้น ผู้สอนจะต้องคำนึงถึงความยากง่ายของผู้เรียนในแต่ละคนด้วยการจัดทำแผนจะต้องคำนึงถึงผู้เรียนเป็นหลักเริ่มจากกิจกรรมที่ง่าย ๆ เหมาะกับเด็กบกพร่องทางสติปัญญาแล้วจึงค่อย ๆ ปรับความยากง่ายขึ้นเมื่อเห็นว่าเด็กปฏิบัติได้แล้ว แต่อย่างไรก็ตามครูผู้สอนยังจำเป็นต้องใช้รูปแบบการสอนที่หลากหลายรู้จักใช้เทคนิคต่าง ๆ สอดแทรกกระหว่างทำการสอน การให้คำชม การเสริมสร้างกำลังใจให้กับเด็กยังเป็นการเสริมแรงบวกอีกวิธีหนึ่งที่เด็กต้องการ

การใช้อุปกรณ์หรือสื่อต่าง ๆ ผู้สอนต้องคำนึงถึงความปลอดภัยของเด็กเป็นสิ่งสำคัญ เพราะเด็กบกพร่องทางสติปัญญาบางคนไม่ทราบว่สิ่งไหนทำให้เกิดอันตรายต่อตนเอง หรือเพื่อนร่วมห้อง ดังนั้นการสอนทุกครั้งครูผู้สอนจะต้องบอกถึงประโยชน์และโทษในสิ่งของต่าง ๆ ให้ผู้เรียนได้ทราบด้วยหากไม่แน่ใจในศักยภาพของเด็กไม่ควรปล่อยให้เด็กได้ทำด้วยตนเองจนกว่าจะฝึกเด็กนักเรียนจนเกิดความชำนาญและสามารถปล่อยให้เด็กได้ลงมือทำได้ด้วยตนเอง

ข้อเสนอแนะในการทำการวิจัยครั้งต่อไป

1) ควรมีการนำรูปแบบขั้นตอนการสอนทักษะปฏิบัติของเดวีส์มาทำการวิจัยกับกลุ่มนักเรียนที่มีความบกพร่องทางสติปัญญาไม่เฉพาะที่มีความบกพร่องเล็กน้อย (IQ 50-70) หากนำมาใช้กับกลุ่มนักเรียนที่มีความบกพร่องระดับปานกลาง หรือ ระดับมาก ผลที่ได้รับจะส่งผลอย่างไร เพื่อเป็นแนวทางในการนำมาใช้จัดกิจกรรมในการเรียนการสอนต่อไป

2) ควรนำแนวทางการปฏิบัติของเดวีส์ มาใช้ และควรที่จะนำแนวทางการปฏิบัติของเดวีส์มาใช้ร่วมกับการจัดกิจกรรมอื่น ๆ เพื่อเสริมสร้างทักษะทางด้านอื่น ๆ ให้กับเด็กบกพร่องทางสติปัญญา

เอกสารอ้างอิง

- กุลยา ก่อสุวรรณ. (2549). *ความรู้เบื้องต้นเกี่ยวกับเด็กที่มีความบกพร่องทางสติปัญญา*. กรุงเทพฯ : มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ.
- กุลยา ก่อสุวรรณ. (2553). *ภาวะบกพร่องทางสติปัญญา*. กรุงเทพฯ : มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ.
- คันธรัตน์ ธรรมธร. (2557). *การเปรียบเทียบทักษะการตีกลองยาวของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 โรงเรียนวัดปริวาส ระหว่างการใช้รูปแบบการสอนทักษะปฏิบัติของเดวีส์กับการสอนปกติ*. คณะครุศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏบ้านสมเด็จเจ้าพระยา, กรุงเทพฯ.
- เจริญวิชัย สมพงษ์ธรรม, และ นนทชนนปภพ ปาลินทร. (2559). *ผลการจัดกิจกรรมประกอบอาหารที่มีต่อทักษะการจัดการของเด็กปฐมวัย*. การนำเสนอผลงานวิชาการระดับชาติครุศาสตร์ ครั้งที่ 1 การจัดการศึกษาเพื่อพัฒนาท้องถิ่นสู่ประชาคมอาเซียน : ทิศทางใหม่ในศตวรรษที่ 21 วันที่ 28 กรกฎาคม 2559 ณ มหาวิทยาลัยกาฬสินธุ์ กาฬสินธุ์, 987
- ปณศา ย้วยวน. (2557). *ผลการพัฒนาทักษะปฏิบัติงานประดิษฐ์ดอกไม้แห้งโดยใช้รูปแบบการจัดการเรียนรู้ของเดวีส์ กลุ่มสาระการเรียนรู้การงานอาชีพและเทคโนโลยีของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 5*. คณะครุศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏ เชียงราย, เชียงราย.
- ผดุง อาระวิญญู. (2542). *การศึกษาสำหรับเด็กที่มีความต้องการพิเศษ*. กรุงเทพฯ : ม.ป.ท.
- สมพร คำมูล. (2554). *ความสามารถในการช่วยเหลือตนเองด้านการแต่งกายของนักเรียนที่มีความบกพร่องทางสติปัญญา โดยใช้ชุดกิจกรรมการแต่งกาย*. คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ, กรุงเทพฯ.
- อภิชาติ อนุกุลเวช. (2551). *การพัฒนาแบบการเรียนการสอนฝึกปฏิบัติทางเทคนิคบนเครือข่ายอินเทอร์เน็ตสำหรับนักเรียนอาชีวศึกษา*. คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ, กรุงเทพฯ.
- อัญชลี สารรัตน์นะ คำแปลง แสงคำ และ สุจิตรา แสงคำ. (2560). *การพัฒนาทักษะชีวิตของนักเรียนที่มีความบกพร่องทางสติปัญญาและความร่วมมือระหว่างสถานศึกษาและครอบครัว*. *วิทยาลัยราชสุดา เพื่อการวิจัยและพัฒนาคนพิการ*, 13(1), 41
- Davies, I.K. (1971). *The Management of Learning. Abstracts International*, 64 (04), 1188-A.
- Gagne, Robert M. & Briggs, Leslie J. (1979). *Principles of instructional design*. U.S.A. New York : Holt, Rinehart and Winston.
- Simpson, D. (1972). *Teaching physical education : A system approach*. Boston : Houghton Mufflin Co.